

Michael Gatterer S. J. Katechetik. Dritte, umgearbeitete Auflage. Innsbruck, F. Rauch 1924. VII. + 656. gr. 8°. M. 13.50, geb. M. 15.

U ovom opsežnom djelu obraduje innsbruški sveučilišni profesor P. Gatterer povijest kateheze i katehetike (15—60), sadržaj kateheze (biblija, katekizam i liturgika s naučnim planom, (60—148), katehetskiju metodu (148—443) i hodegetiku ili dušobrižničku skrb za djecu (443—650). Čitava je obradba opširna i solidna i pokazuje u jednoj ruci veliku piščevu erudiciju, a u drugu ruku njegov smisao za praksu.

Da spomenem mišljenje P. Gatterera o nekim pitanjima, koja se raspravljaju u našem katehetskom svijetu.

Naučni plan treba da bude ujedno i uzgojni plan. U nižim razredima vodi biblija, u višim razredima katekizam (122, 125). Liturgijski život prožimlje čitavu vjeronaučnu obuku (108, 125). G. traži encikličku, a ne progresivnu obuku (135). Svaka je kateheza jedna metodička jedinica s ovim stupnjevima: priprava, podavanje i tumačenje, obrazloženje, primjena i vježba, «utiskivanje» (Einprägung). »Dok Herbart i Ziller previše naglašavaju misaonu stranu i kod uzgoja čudi i volje (Gesinnungsbildung), gradi F. W. Foerster sve na težnjama... To je uspješnije, ako se samo kod toga ne zanemari razum. Ako uspjesi mnogih nastojanja oko podignuća kateheze zadnjih dvadeset godina nijesu srazmjerni s velikim naporima, koji su u tom smjeru učinjeni, razlog je, što se i nesvjesno previše njegovalo Herbart-Zillerov intelektualizam. (203). Zato preporuča G. kod odraslih učenika psihološko obrazloženje po uzoru Foersterovu (245), naglašujući uvijek potpunost

kršćanske nauke i naročito činjenicu Božje objave i crkvene nauke (249).

Budući da čitava kateheza služi u zadnjoj instanciji uzgoju kršćanskog života, to vjeronaučni sat nije samo sat učenja, nego sat rada i života (118, 183). Pozivajući se na sv. Augustina drži G., da je neuspjehu naše kateheze krivo to, što se poučavanje ne subordinira vjerskom uzgoju (156 do 158). Zato on opširno i vrlo praktično obrađuje kreposti vjere, ufanija, ljubavi i poniznosti (331—408).

Preporučujemo učiteljima katehetike na bogoslovskim učilištima, učiteljskim školama i svim katehetama.

Dr. Dragutin Kniewald.

Michael Gatterer S. J. Kinderseelsorge, Innsbruck 1924. VIII. + 223 gr. 8°. M. 3.40., geb. M. 5.—.

To je izvadak iz Gattererove katehetike, u kojem pisac obrađuje dušobrižničku skrb za malu djecu i onda za školsku djecu. Nažalost i ovdje, kao i u svojoj katehatici, govori ex professo samo o (austrijskoj) osnovnoj školi i na koncu o Fortbildungsschule, dok o srednjim i visokim školama ne govori posebno.

Osobito opširno govori o euharistijskom uzgoju djece, o sv. ispovijedi, o potvrđi, a obazire se i na sva praktična pitanja, na eksercicije, kongregacije, dom, posjete, knjige i časopise, organizacije i t. d. U svemu je savremen, miran i oprezan. Sv. misu želi, da djeca ne slušaju samo, nego da i sudjeluju kod nje (34). Pisac želi, da odraslija djeca sudjeluju kod sv. mise s misalom u ruci, da se tako pomalo počne zajednički pjevati Gloria, Credo, Sanctus... kod pjevane mise (45).

Govoreći o sv. ispovijedi drži G., da za djecu prvih triju razreda nije potreban shema za ispitivanje savjesti, što više, da nema od njega ni velike koristi. Ispovijedanje ne smije

biti shematičko, nego individualno. Djecu moramo naučiti da kažu, kad su se zadnji put ispovijedala, jesu li poslije zadnje ispovijedi teško sagriješila, jesu li provodila posebnu odluku od zadnje ispovijedi, koje su lake grijehe počinila i da završe s kratkom formulom: Kajem se od svega srca za ove i sve grijehe čitavoga moga života (92). Nije uostalom G. protiv svakog obrasca za ispitivanje savjesti, pa daje na str. 94. kratki nacrt takvog obrasca: samo šteta, što nije izveo pojedinosti.

Kod odraslije mladeži treba osobito paziti na valjano obrazloženje vjerskih istina (187).

Kao što je u katehatici (389) veliku pažnju posvetio uzgoju čistoće, tako to čini i ovdje (196—201). Toplo preporučamo svim svećenicima i uzgojiteljima mladeži.

Dr. Dragutin Kniewald.

Michael Gatterer S. J. Das Liturgische Tun, Innsbruck 1926. Rauch. 75.

Kao što je Gattererov Annus liturgicus pouzdan vodič u svim liturgijskim pitanjima, koje obrađuje, tako je i ova knjižica, koju on sam zove »priručnikom liturgijske uljudnosti«, pouzdani savjetnik u praktičnim pitanjima. Ona želi, da u svim liturgijskim činima vlada točnost, poštivanje, pobožnost i ljepota.

Dr. Dragutin Kniewald.

Mgr. Tissier, évêque de Châlons: Le cinquantenaire de l'institut catholique de Paris. Discours prononcé à la solennité d'action de grâce, en l'église Saint-Sulpice, le 24. Novembre 1925. Paris, VI. 1926. P. Tequi, libraire, éditeur, rue Bonaparte 82. Prix 2.50 fr.

Kad je svojedobno u Francuskoj uslijed zahvata vlasti liberalaca i slobodnih zidara nastupila za kato-

ličku Crkvu strava opustošenja, — trgli su se svijesni katolici i uz velike napore osnovali i svoj najviši znanstveni katolički zavod u Parizu. Prošle je godine Institut catholique de Paris proslavio 50 godišnjicu svog opstanka.

Razumijemo s kakvim zanosom gledaju francuski katolici na ovaj period od 50 godina... na sve borbe i sve poteškoće, što ih zadavahu s jedne strane vlada, a s druge otrovano javno mnijenje. Ali su u tom periodu i svjetli traci veličanstvenog njegovog razvoja, snage, uspjeha, njegovog pobjedničkog utjecaja na sav katolički život Francuske.

Msgr. Tissier riše u svom oduševljenom prikazu uz historijat razvoja Instituta, njegov upliv na inteligenciju, njegovo djelovanje u narodnom životu; zatim nade, koje današnji katolici u nj polažu, ali i dužnosti, što ih sami francuski katolici naprama ovom zavodu imaju. Njegov govor provejava opravdani ponos na stečeni ugled zavoda i isto tako opravdana nada, da će on i za budućnost biti čvrsta kula za obranu i razvoj katoličke i francuske misli među svojim narodom.

Naših je ljudi bilo do sada razmjerno malo na ovom zavodu. Možda će prilike u budućnosti donijeti, da će se više naših ljudi osposobljavati za rad i nastup u javnom životu na ovom velikom žarištu katoličke misli. **Dr. A. Živković.**

Dr. Josef Matocha: Bytnost milosti posvećujući ve svête písma svatého. Uvaha dogmatická. Nakladem vlastním. Expeduje Matice cyrilometodějska v Olomouci 1925. Cena 12 Kč.

Ako se imaju pred očima apologetski momenti našeg savremenog doba, bit će češka javnost zahvalna